

David Richter

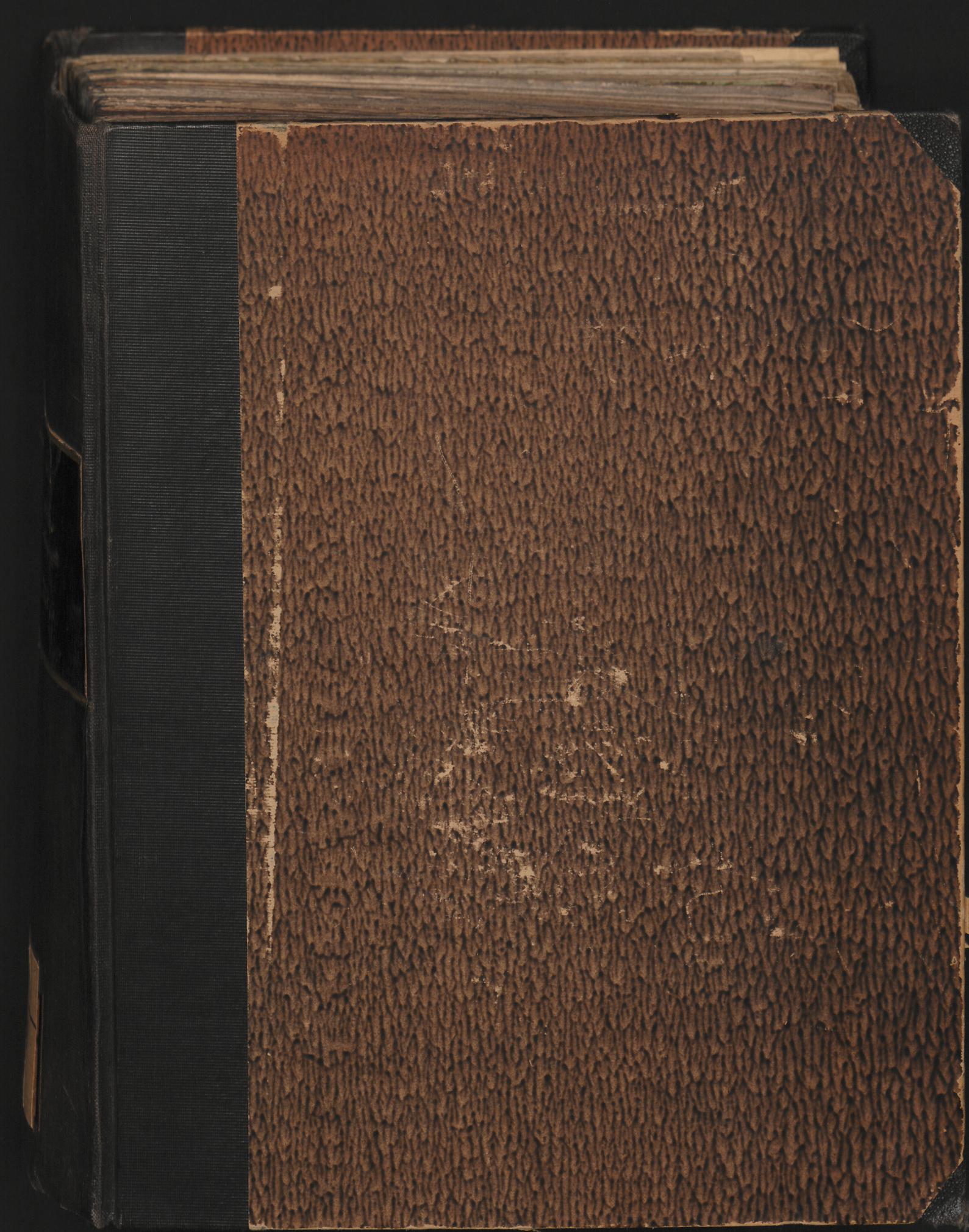
**Severi Sancti Carmen De Mortibus Boum. Natali Gloriosissimo Serenissimi Ducis
Atque Principis Domini Caroli Leopoldi, Ducis Regnantis Meclenburgici ... Cras
V. D. In Gymnasii Auditorio Majori Festis Solennioribusque Orationibus, Publice
Celebrando ... Invitaret**

Gustroviae: Fritzius, 1746

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn832350001>

Druck Freier Zugang

DK-9453-(1)

Faint, illegible text on a parchment page, possibly bleed-through from the reverse side. The text is arranged in several lines and appears to be a formal document or letter. A metal clip is visible at the top edge of the page.

Verbi Divini ejusque Ministrorum assiduæ sunt, etiamnumque vigent ad pœnitentiam serio agendam, adhortationes. Præsentissimum quoque ad eandem est incitamentum justissima offensi Numinis ira, ex lue illa pecuaria quam maxime conspicua, quæ & nostram ita afflixit concussitque patriam, ut furens illa & multiplex armentorum strages, ruinæ similis videatur. Agricolas enim, etiam opulentissimos non solum ad incitas fere & præter opinionem redegit, sed Patriam quoque universam ita exhaustit, ut singuli quoque non de fame solum, & esculentorum inopia, sed de futura etiam stercoreatione timere excruciarique cœperint. Orba enim suis jugalibus bovilia, lactis subtracta copia, & ciborum ex lacte conficendorum summa penuria, quem non anxium redderet sollicitumque Patremfamilias? Ferreus profecto esset, quem tanta absumptorum taurorum corpora, atque multitudo, quæ nostrum in agris colendis laborem solari solebant, comitesque rei nostræ familiari data erant, non tangeret nec moveret, præsertim quia morborum varietas & repentina sævitia nullo medicamine frangi potuit. Utrique ergo huic causæ per nostri temporis, ipsiusque muneris conditionem ita satisfacere studuimus, ut, quoniam in prælectionibus Theologicis, B. Fechtii, Hospitis & Præceptoris de me optime meriti, Compendium Theologiæ explicantibus, modo ejusdem Caput 26 sive penultimum

de *Pœnitentia & Fide* docueram ; cum eodem ego con-
 junxerim in Institutionibus & Exercitiis Oratoriis, præter
LIBANII Laudationem Bovis, metro adstringendam : *SEVERI*
 quoque *SANCTI*, id est, *ENDELEICHI* Carmen Bucolicum
 de *Mortibus Boum*, in versus Germanicos transfundendum.
 Utrumque autem, quamvis non pari obscuritate multis
 ignotum sit, operæ me tamen meæ tulisse pretium judi-
 caverò, si certiora & pleniora de iisdem retulero. *LIBA-*
NII Sophistæ opera per typographum Regium *FEDERICUM*
MORELLUM Parisiis A. 1606. in fol. fuisse edita, nobisque
 inter exempla Progymnasmatum fol. 94. *Bovis Laudatio-*
nem exhibuisse, Doctis & Hellenophilis ignotum esse ne-
 quit. Mirabuntur autem, hanc ipsam Libanii Laudatio-
 nem, in gratiam Bovis institutam, effugere potuisse sum-
 mam in laudationibus variis, hujus præsertim generis,
 colligendis, industriam *CASPARIS DORNAVII*, Philosophi
 & Medici. Hujus enim *Amphitheatrum Sapiëntia Socratica*
Jocoseria etsi 2 Tomis fuit instructum, nec semper jocoseria
 sed sæpe etiam utilia & seria exhibeat, v.g. Equum,
 Vitam Rusticam, & solitariam, Senectutem &c. Bovis
 tamen nullam fuisse habitam rationem, ipsa quemlibet
 docebit libri evolutio. Facit ejusdem Amphitheatri men-
 tionem *B. MORHOFIUS* in *Polybist. Liter.* I. 21. § 45. p. m.
 268. Tomo I. asserens recte, librum Hanoviæ 1619. fol.
 editum esse. Quæ enim Francof. ad Mœnum A. 1670.
 titulum mentitur editio, vel ex sola Tomi posterioris Ru-
 bra, vel potius Nigra epigraphe, fraudis redargui potest.
SEVERUS autem *SANCTUS* is est, qui pauciorum ad notiti-
 am pervenit. Summus profecto in hac arte Magister,
OLAUS nempe *BORRICHIIUS*, in suis dissertatt. de *Pœtis La-*
tinis Anno 1683. a se iterum editis, dissertatione 2da N. 55.
 & 56 pag. 74. nostrum inter Christianos omisit Poëtam.
 An

An itaque M. MICH. FILITZIUS, Gubenensis, in suo *Specimine Analectorum ad Eruditissimi viri OLAI BORRICHII dissertationes de Poëtis*, quod Lipsiæ A. 1696. publicæ disp. instar, publicatum fuit, de nostro Severo Sancto retulerit, illi noverint, qui hoc Schediasma perlegerunt. Vicem forsan Filitzianam supplere interim potest clar. Dn. *ESCHENBACHII* in dissert. *de Poëtis Christianis*. Etsi enim Sectione, 1. p. m. 75-89. in ejusd. *Dissertat. Academicis*, exhibuerit Poëtas Christianos Sacros, eosque Græcos §§ 19, in Sect. II. tamen §§ 53. a p. 89. ad p. 132. recensuit Poët. Christ. eosque Latinos ad Sec. XV. usque finem. Nostrum vero Severum post § 7. inferendum, aut ejusdem effugisse notitiam, aut nescio quibus ex causis omissum fuisse, quilibet deprehendet, licet Bigneanam Patrum Bibliothecam sedulo evolverit Cel. Eschenbachius. Neque etiam ante hos Duumviros *GEORGIO FABRICIO* notus fuisse *Endelechius* videtur, quia inter *Poëtarum veterum Ecclesiasticorum opera Christiana* Basil. 1562. in 4. edita, nullus *SEVERO SANCTO* locus fuit relictus, ceu videbimus ex hujus collectionis accurata recensione in *FABRICII Bibliotheca Lat.* Vol. 1. L. 4. cap. 2. p. 697. seqq. quocum *Vol. tertium* pag. 201. conferendum. Quam vero *B. ITTIGIUS* de *Bibliothecis Patrum* p. 23 refert, collectionem Fabricianam, a priori est diversa, & fere propius accedit ad ejusd. *G. FABRICII antiquæ Scholæ Christianæ puerilis Libros duos* Basileæ per Oporinum A. 1565. in 8. mense Julio absolutos. Nullus autem in hac Schola comparet *Endelechius*, quæ præterea peritis præceptoribus nullo modo placere potest, quia suorum locorum Communium: v. g. De Deo, Christo, Spiritu. S. Angelis, Tabula Decalogi utraque &c. potiolem habuit rationem, quam ipsorum Poëtarum Christianorum, ita misere nunc dilaceratorum, ut non membratim, sed frustulatim saltem

dispersi appareant. Sic *GUILIELMUS* quoque *CAVE* in sua *Scriptor. Eccles. Hist. Liter. Seculo Ariano* fol. 242. parcus admodum fuit in mentione, hujus Severi ergo instituenda. Hæc enim habet: *Paulini σύγχρονος (utpote cujus, tanquam amici sui meminit Epist. 9. ad Severum) erat Sanctus Severus Endelechius, religione Christianus, arte Orator & Poëta. Hujus breve carmen de mortibus boum edidit Petr. Pitheüs in Epigrammatum veterum Cinno. Verum cum nihil, quod sciam, scripsit Ecclesiastici commatis, peculiarem ei inter Scriptores nostros locum non tribuimus. Ista autem ratio ALBERTUM MIRÆUM olim non deterruit, quo minus Severo Sancto in suo Auctario de Scriptor. Ecclesiasticis locum dedisset, ita proinde de eodem N. 43. refert: Severus Endelechius, prænomine Sanctus, scripsit carmen Bucolicum, sive de Mortibus Boum, quod tomo 5. Bibliotheca Patrum extat. Vixit autem paulo post tempora Constantini Magni, cum religio Christiana toto orbe esset recepta, sed reliquia gentilitatis adhuc superessent. POSSEVINUS hunc Poëtam inter Scriptores Ecclesiasticos numerandum censuit, propter ea, quæ in hoc suo carmine de usu & efficacia Signi crucis scribit sub finem. Liceat nobis pauca quæ lucem dictis videntur affundere posse, heic subtexere. Illud enim non anxii curabimus, utrum ex Severi Sancti nominibus sit ejusdem prænomen aut cognomen, quia prænomen sæpe postponi, comprobavit FRANC. SYLVIVS *Progymnasim. Cent. 2da c. 41. teste VOSSIO de Hist. Lat. II. 12. p. m. 209. ubi de Severo Sulpitio facit mentionem. Ex Paulini etiam ad hunc Severum, quem nunquam Sulpitium appellavit, Epistolis, satis clare idem apparet. SIRMONDUS etiam in suis ad Sidonium Apollinarem notis p. 254. sq. docuit, quod illa quidem ætate non contenti fuerint prænomine, nomine & cognomine, sed quartum quoque adsciverint, quintumq. Vid. FABRICII *Biblioth. Latin. vol. I. p. 634. nota (e)***

Pleni-

Pleniori ergo nomine scribitur *SEVERUS SANCTUS ENDELECHIVS*. Sed mendum observamus in Miræo, in numero 5. latens, quia Severi Sancti carmen in nulla Bibliothecæ Patrum editione, ejusq; Tomo 5. sed octavo, reperitur, teste *B. ITTIGIO* in *Traçt. de Bibliothecis & Catenis Patrum*, quem familiari sibi industria consignatum Lipsiæ A. 1707. evulgavit. Forfan etiam ætas Severo Sancto tributa recentior erit, quam inclinare propius ad finem sec. IVti, *PONTII EUTROPII* (quem alii *Meropium*, vel *Neropium* nominare avert) *PAULINI, Episcopi Nolani Epistola ad Sanctum Fratrem & Vnanimam commilitonem Severum* (Sulpitium intelligit) nos edocet. His enim verbis in calce Epist. i. lib. II. f. m. 122. in *Monumentis orthodoxograph.* Joh. Jac. *GRTNÆI* A. 1569. Basil. edit. Sanctus Paulinus, sui in Theodosium Panegyrici, facit mentionem: *Alius libellus ex his est, quos ad benedictum, id est, Christianum virum, amicum meum ENDELECHIVM, scripsisse videor, non tamen edidisse convincar. Is enim mihi autor, hujus in Domino opusculi fuit, sicut ipsius Epistola, quæ libello meo pro themate præscribitur, docet. Fateor autem idcirco me libenter, hunc ab amico laborem recepisse, ut in Theodosio, non tam Imperatorem, quam Christi servum: non dominandi superbia, sed humilitate famulandi potentem, nec regno sed fide principem, predicarem. Vale.* Hæc autem Epistola est inter Epistolas Paulinianas ordine *Nona*. Quin Panegyricum suum intelligat Paulinus, nemo ambigit unus. Palam vero est, Theodosium M. sive seniore, suam de Eugenio & Arbogaste, tyrannis, victoriam reportasse A. C. 394, eumq; altero post anno, nempe A. 395. d. 17 Jan. diem suum obiisse. Cum igitur indignis modis optimum Imperatorem traducerent Ethnici Scriptores, Endelechius, vir Paulino intima amicitia conjunctissimus, autor eidem fuit, ut pro sua ingenii ubertate & præstantia, Theodosium ab injustis horum crimination-

Endelechius qui Endelechium curavit

minationibus, defenderet, eumq; ex merito suo ornandum susciperet, prouti hæc egregie observat ipse *MIRÆUS* ad *GENNADII* libr. *de viris Illustribus* cap. 48. in ejusdem *Bibliotheca Ecclesiastica* fol. 23. edit. Fabricianæ. Erat enim Paulinus, teste *TRITHEMIO* de *Script. Eccles.* n. 117. f. m. 39. *Vir in secularibus literis nulli suo tempore secundus, non minus Sanctitate quam eruditione clarus.* Ex præmissa interim his Paulini Epistolis vita, in Orthodoxographorum editione a nobis indicata, quæ reperitur, a Georgio Fabricio scripta, intelligemus, quod Nolanus hic Episcopus *venerit ad grandem Senectutem*, mortuusq; fuerit imperante Marciano, circa A. 458. Hoc vero quamvis justo liberalius assertum videtur, præsertim si *GUIL. CAVE* auctoritatem sequi placuerit, illi dijudicabunt, qui *CENTURIA T. MAGDEB.* Centur. 5. fol. 1288 rite consuluerunt. Perit equidem hic Paulini Panegyricus; *HIERONYMO* tamen, a Paulino transmissus, ita se commendavit, ut summis eundem laudibus, cum Paulini eloquentia, extulerit. Vide enim hunc sacri nominis Patrem in Epistola 12 Tomo 1. Opp. fol. 104. edit. Basil. 1553. quam Caveus, lib. cit. f. 226. *nitidam plane & accuratam Editionem* vocavit. Ipse quoque *AUGUSTINUS*, qui sua nominis claritate, meritorumq; gloria eximia, omnium latinæ Ecclesiæ Patrum lucem obscurasse videtur, Epist. 32. ad Paulinum dicit, testibus Centuriatoribus Magdeburgicis Cent. 5. cap. 10. fol. 1287. *litteras ejus fluere lacte & melle.* Imo vero eundem Augustino amicissimum fuisse ex *BARONIO* ad A. 395. N. 35 sqq. observat *ESCHENBACHIUS* de *Pœtis Christianis* Sect. 2. § II. p. m. 101. Fingamus interea, Severum Sanctum hisce Hieronymi & Augustini laudibus non fuisse superstitem, ætatem ejus tamen ad finem Seculi quarti, aut initia quinti pertinere, in propatulo erit. Ex recentioribus, præter *KOENIGIUM* in *Biblioth. Vet. & Nova*, pauciores erunt, qui Endelechium curassent. Inci-

Incipit carmen

SEVERI SANCTI id est ENDELEICHI

Rhetoris, de *MORTIBUS BOUM.*

Ægon, Buculus, Tityrus.

I.

Æg. Quidnam solivagus, Bucule, tristia 1
Demisis graviter luminibus, gemis.
Cur manant lacrimis largifluis genæ?
Fac ut norit amans tui.

II.

Buc. Ægon, quæso, sinas alta silentia 5
Ægris me penitus condere sensibus.
Nam vulnus referat, qui mala publicat:
Claudit qui tacitum premit.

III.

Æg. Contra est, quam loqueris: recta nec autu-
mas. 9
Nam divisa, minus sarcina fit gravis:
Et quicquid tegitur, sævius incoquit.
Prodest sermo doloribus.

B

IV.

IV.

Buc. Scis Ægon, gregibus quam fuerim potens 13
Ut totis pecudes fluminibus vagæ
Complent etiam concava vallium,
Campos & juga montium.

V.

Nunc lapsæ penitus spes opis est meæ: 17
Et longus peperit quæ labor omnibus
Vitæ temporibus, perdita biduo.
Curfus tam citus est malis!

VI.

Æg. Hæc jam dira lues serpere dicitur. 21
Pridem Pannonios, Illyricos quoque,
Et Belgas graviter stravit & impio
Curfu nos quoque nunc petit.

VII.

Sed tu qui solitus nosse salubribus 25
Succis, perniciem pellere noxiam:
Cur non, anticipans quæ metuenda sunt,
Admosti medicas manus?

VIII.

Buc. Tanti nulla metus pervia signa sunt, 29
Sed quod corripit, id morbus & opprimit;
Nec languere sinit, nec patitur moras.
Sic mors ante luem venit.

IX.

IX.

Plaustris subdideram fortia corpora 33
 Lectorum, studio quo potui, boum
 Queis frontis geminæ consona tinnulo
 Concentu crepitacula.

X.

Ætas consimilis, sætaque concolor 37
 Mansuetudo eadem, robur idem fuit,
 Et fatum, medio nam ruit aggere
 Par victum parili nece.

XI.

Mollito penitus farras dabam solo. 41
 Largis putris erat gleba liquoribus:
 Sulcos perfacilis stiva tetenderat,
 Nusquam vomer inhæserat.

XII.

Lævus bos subito labitur impetu; 45
 Æstas quem domitum viderat altera.
 Tristem continuo disjugo conjugem
 Nil jam plus metuens mali.

XIII.

Dicto sed citius consequitur necem 49
 Semper qui fuerat sanus & integer,
 Tunc longis quatiens ilia pulsibus,
 Victum deposuit caput.

XIX

B 2

XIV.

XIV.

Aeg. Angor, discrucior, moereo, lugeo. 53
 Damnis quippe tuis, non secus ac meis
 Pectus conficitur. Sed tamen arbitror,
 Salvos esse greges tibi.

XV.

Buc. Illuc tendo miser, quo gravor acrius. 57
 Nam solamen erat vel minimum mali
 Si fetura daret posterior mihi,
 Quod praesens rapuit lues.

XVI.

Aeg. Sed quis vera putet? progeniem quoque 61
 Extinctam pariter? Vidi ego cernuam
 Junicem gravidam, vidi animas duas
 Uno in corpore perditas.

XVII.

Buc. Hic fontis renuens, graminis immemor, 65
 Errat succiduo bucula poplite,
 Nec longum refugit: sed graviter ruit
 Leti compede claudicans.

XVIII.

Aeg. At parte ex alia, qui vitulus modo 69
 Lascivas saliens texuerat vias,
 Ut matrem subiit: mox ibi morbido
 Pestem traxit ab ubere.

XIX.

XIX.

XIX.

Mater tristifico vulnere faucia, 73
Ut vidit vituli condita lumina:
Mugitus iterans, ac misere gemens,
Lapsa est: & voluit mori.

XX.

Tunc tanquam metuens, ne fitis aridas 77
Fauces opprimeret, sic quoque dum jacet,
Admovit moriens ubera mortuo.
Post mortem pietas viget!

XXI.

Hinc taurus solidi vir gregis & pater, 81
Cervicis validæ, frontis & arduæ,
Lætus dum sibimet plus nimio placet
Præto concidit herbido.

XXII.

Quam multis foliis silva cadentibus 85
Nudatur gelidis tacta aquilonibus:
Quam densis fluitant velleribus nives
Tam crebræ pecudum neces.

XXIII.

Nunc totum tegitur funeribus solum. 89
Inflantur tumidis corpora ventribus,
Albent lividulis lumina nubibus.
Tenso crura rigent pede.

XXIV.

B 3

XXIV.

Jam circumvolitant agmina tristium 93
Dirarumque avium, jamque canum greges
Insistunt laceris visceribus frui.
Heu! cur non etiam meis!

XXV.

Æg. Quidnam quæso, quid est, quod vario mo-
do 97
Fatum triste necis transilit alteros,
Affligitque alios? En tibi! Tityrus
Salvo lætus agit grege.

XXVI.

Buc. Ipsum contueor, dic, age, Tityre, 101
Quis te subripuit cladibus his Deus,
Ut pestes pecudum, quæ populata sit
Vicinos, tibi nulla sit?

XXVII.

Tit. Signum, quod perhibent esse Crucis Dei: 105
Magnis qui colitur solus in urbibus
Christus, perpetui gloria numinis,
Cujus Filius unicus.

XXVIII.

Hoc signum mediis frontibus additum, 109
Cunctarum pecudum certa salus fuit.
Sic vero Deus hoc nomine præpotens

XIX Salvator vocitatus est. XXIX.

XXIX.

Fugit continuo sæva lues greges. 113

Morbis nil licuit. Si tamen hunc Deum

Exorare velis: credere sufficit.

Votum sola fides iuvat.

XXX.

Non ullis madida est ara cruoribus 117

Nec morbus pecudum cæde repellitur.

Sed simplex animi purificatio,

Optatis fruitur bonis.

XXXI.

Buc. Hæc si certa probas, Tityre, nil moror, 121

Quin veris famuler religionibus.

Errorem veterem diffugiam libens,

Nam fallax & inanis est.

XXXII.

Tit. Atqui jam properat mens mea visere 125

Summi templa Dei, quin age, Bucule,

Non longam pariter congregimur viam

Christi & *numen agnoscimus. *numina

nosscimus.

XXXIII.

Æg. Et me consiliis jungite prosperis. 129

Nam cur addubitem, quin homini quoque

Signum profit idem perpete sæculo,

Quo vis morbida vincitur?

Ita

Ita quidem per præteritam modo ætatem, & hæc labentis
autumni tempora, nostræ indulgimus pietati, optima, in suis ar-
denter precibus, piacularia quærentes. Preces autem nostræ iden-
tidem respexere communem patriæ nostræ salutem & florem,

CAROLUM nempe **LEOPOLDUM,**

*Ducem regnantem Mecklenburgicum, Principem Vandalie, Sveri-
ni & Raceburgi, Comitem quoque Sverinensem, Terrarum Rostochii
atque Stargardie Dynastam, Dominum Nostrum Clementis-
simum, cujus quoque gloriosissimum Natalem cras V. D. solenni-
ori sanctitate DEO O. M. commendabimus. Suam proinde ope-
ram laudabiliter huic publicæ religioni consecrarunt*

Juvenes multæ spei atque commendabiles

CHRISTIAN HENR. MICHAELSEN,

Wabrino Meclenb. &

JOH. JOACH. IMMANUEL MEINEKE,

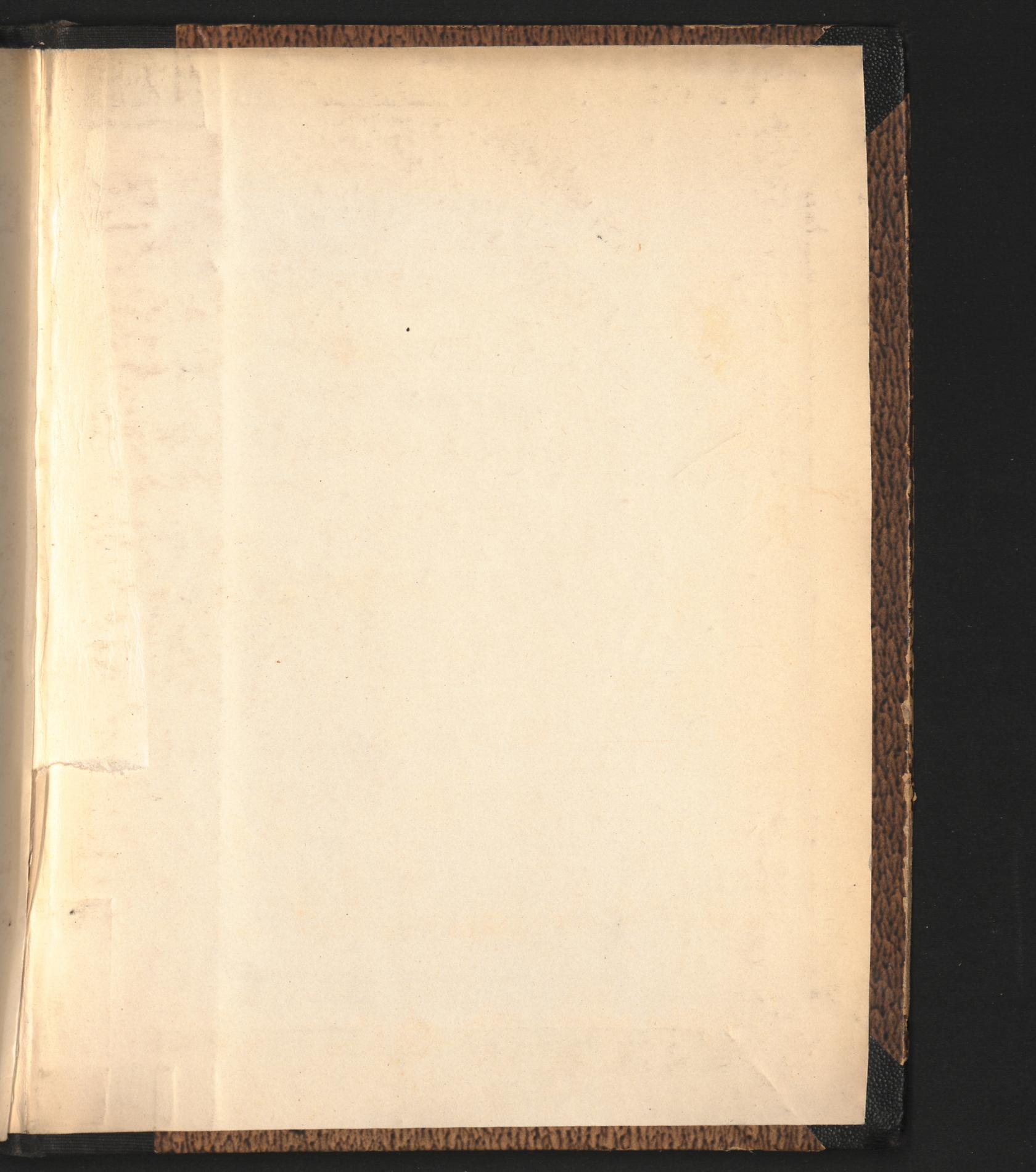
Faatzke - Meclenb.

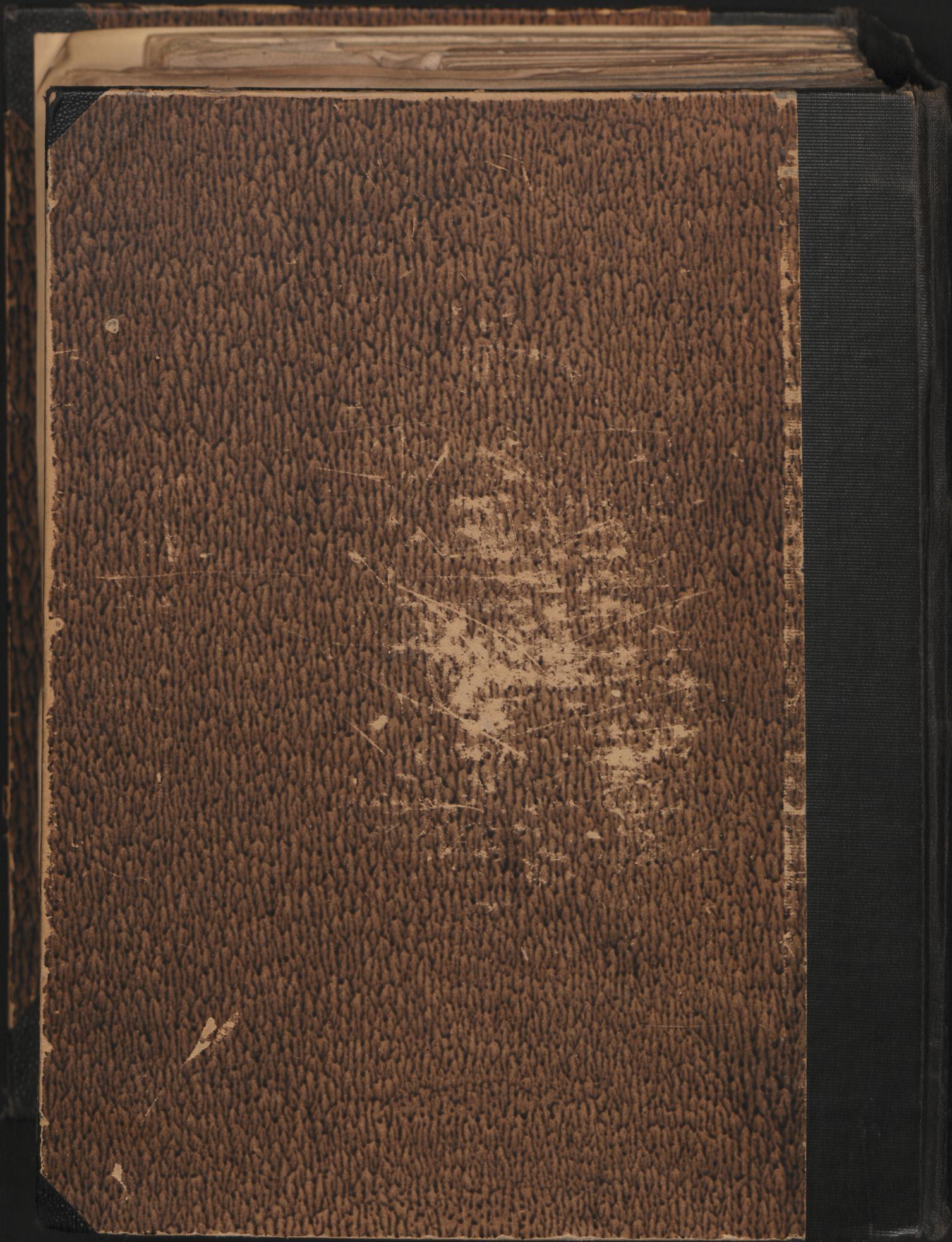
quorum prior Oratione Latina eaque soluta dicit

*De capitis bubalini in Scuto Mecklenb. significatione. Alter
autem de cruce coronata, quam eadem exhibent nobis insignia,
Orat. Germ. metrica, Vos ergo PRAESIDES ET SACERDO-
TES UTRIUSQUE JUSTITIÆ hoc meis precibus, vestrorum-
que juvenum conatibus, dabitis, ut cras, post horam IV. pomerid.
frequentes atque cum gratia confluat: preces vestras nobiscum
pro tam charo capite ejusque felicitate, nec non pro Totius Serenis-
simæ Domus Meclenb. perpetuo flore jungatis: animumque bene
Dicturis confirmetis. Nos vero quanto poterimus studio atque
officio omnem movebimus lapidem, ut tanto favori
atque benevolentia satisfaciamus.*

De Riddagshausano coenobio autem hæc traduntur. Dies
 Kloster hat einen Abbet gehabt und eine feine Schule, darinnen
 12 Knaben mit aller Nothdurft unterhalten, und in Logicis stu-
 diis durch einen Magistrum, welchen der Abt besoldet, institui-
 ret werden. Solcher Kloster-Schulen seyn 6. im Lande
 schweig, in unterschiedliche Classes abgetheilet, durch w
 Stipendiaten ordentl. geführet werden, bis man sie ent
 der Universitæt nach Helmstädt mit Nuß verschick
 Cum deinde turbulentum *Brunsvicum*, mox vero Gv
 tum adiiisset, in secessu vicino *Zessen* ab Avia sua te
 receptus & per 9 dies retentus fuit. Amoenitates aut
 fementes, dictaqve Monasteria latius enarrabunt Auto
 Baringium reperiundi.

§. 7.

Hessemo die 4 Martii discedebatur, reliquaque
 stadio, Schanderslebiaque, *Halam*, intravit, ubi d.
 præter alia, salinas quoque vidit, de quibus ita: D. M
 Bericht nach, sollen die Salz-Roten jährlich 2 Tonnen
 tragen. Doch wird eine wieder auf die Unkosten g
 Von der andern muß man dem Hrn. Bischof ein gena
 richten, welcher das Feudum 123 Häusern verleihet.
 vero de his Salinis Scriptorum nubem collegit Clar.
 SIGIUS, plenior sine dubio dabunt notitiam in *Bt*
xon. Super. p. 941. In templo Cathedrali Halensi
 runt Epitaphium D. Mosmanni, ex unica sua uxore
 liberorum Parentis facti, cujus πολυγενίας alia plurac
 peditabant exempla, *STISSERUS ad Sirac.* 16. p. 17
CARTUS Observat. Hist. Polit. Decad. II. p. 286 - 2
Jac. THOMASII, Oratt. p. 121. *LANSII Consult.* p. n
 omittam *STEPNERUM in Inscript. Lipsiensibus: A*

